

KRIZA KAO PRILIKA

Tradicionalna jela i ruralne destinacije mamac za goste

Projekt Made in Land, financiran EU sredstvima kroz program Interreg Italy-Croatia, na području Zadarske županije provodi Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA s ciljem promoviranja kulturne i prirodne baštine u zadarskom zaleđu turističkim posjetiteljima koji borave na obali. Projekt uključuje brendiranje zadarskog zaleđa, odnosno stvaranje jedinstvene prepoznatljivosti ruralnog kraja

KONFERENCIJA Prilike i izazovi za RH u novoj Kohezijskoj politici 2021.-2027.

Na području Zadarske županije projekti vrijedni sedam milijardi kuna

U projektnoj bazi već imamo više od 300 projekata ukupne vrijednosti preko sedam milijardi kuna koji pokrivaju područje cijele županije te s Ministarstvom regionalnog razvoja, jedinicima lokalne samouprave i Županijom intenzivno pripremamo projekte koji bi trebali biti dio mehanizma za porast i oporavak, kazala je ravnateljica Zadra Nove Marina Vuković Dujmović

Pod nazivom »Prilike i izazovi za Republiku Hrvatsku u novoj Kohezijskoj politici 2021.-2027.« u Zadru je održana konferencija koja je okupila niz sudionika iz Zadra i Hrvatske. Cilj konferencije bio je pridonijeti nastojanjima o smanjenju nejednakosti među članicama država regije.

Naime, kohezijska je politika jedna od strategija Europske unije kojom se želi razvijati ravnomjeren razvoj svojih država članica i regija, a utemeljena je u Ugovoru o funkcioniranju EU-a. Pokretačima ovog projekta stoga je u interesu okupiti što veći broj gradova i zemalja koje će im se pridružiti u projektu te su o njemu u Zadru izlagali vodeći ljudi županijskih

agencija, Predstavništva Europske komisije u Republici Hrvatskoj, predstavnici Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU-a, te predstavnici zadarskih tvrtki uključenih u projekt.

Zelena politika i digitalna tranzicija

Konferenciju je otvorila Marija Dušević, voditeljica EDIC-a Zadar, ističući kako je ovo prilika da se široj javnosti predoči što sudionici ovog projekta zapravo rade.

- Neizvjesnost i prilagodba riječi su koje opisuju kako će izgledati 2021. godina i vrijeme koje je pred nama, ali i mogućnosti prilagodbe, kazala je Marija Dušević, ispričavajući nedolazak na konferenciju državnog tajnika Šime

Marina Vuković Dujmović, ravnateljica Agencije za razvoj Zadarske županije Zadra Nove

Erlića i pomoćnice ministra u Ministarstvu za regionalni razvoj i EU fondove Ane Odak umjesto koje je na konferenciji videovezom izlagala Marija Rajaković, načelnica Sektora za strateško upravljanje i koordinaciju investicija iz EU instrumenata.

Ognian Zlatev, predstavnik Europske komisije u RH, zahvalio se kolegama u Zadru Novi koji su omogućili raspravu o kohezijskoj politici. Iako je ovu dužnost preuzeo u srpnju prošle godine, sučeći po onome što je kazao, Zlatev je očito dobar poznavatelj gospodarskih prilika u Hrvatskoj, ali i Zadru.

- Znate da Hrvatska za oporavak sada ima odličnu priliku dobiti veliku potporu iz

europskih fondova, što će biti ključno za razvijanje gospodarstva. Osnovne su politike zelena politika i digitalna tranzicija i nadam se da će Hrvatska uspjeti brže pripremiti svoj nacionalni program kako bi ga predstavila u Bruxellesu i dobila financijsku potporu - poručio je Zlatev.

Mehanizam za oporavak

Ravnateljica Agencije za razvoj Zadarske županije Zadra Nove Marina Vuković Dujmović, pojasnila je situaciju u Zadarskoj županiji, navodeći najvažnije projekte financirane sredstvima Europske unije.

- Zadarska županije je već u dosadašnjem razdoblju

povukla jako puno sredstava i mnogo se projekata napravilo upravo iz sredstava Europske unije te očekujemo nastavak ovog trenda i u novom razdoblju. Europska unija pripremila je dodatne mjere kojima se nastoje riješiti problemi uzrokovani pandemijom koja je u tijeku i za koju zapravo ne znamo koliko će još trajati. Jedna od mjera koje ukupno na razini Europske unije čine 750 milijardi eura je i mehanizam za oporavak o kojemu danas govorimo s ciljem dobivanja što kvalitetnijih informacija važnim za pripremu budućih projekata, kazala je Vuković Dujmović, ističući da je Zadra Nove već krenula i s pripremanja za novi financijski okvir.

- U projektnoj bazi već imamo više od 300 projekata

Ukoliko govorimo o poslovnim zonama, tu su projekti kreativne industrije, projekti iz europskog socijalnog fonda, Centar za mlade i niz drugih, iz čega se vidi jedna šarolikost u pristupu jer moraju biti obuhvaćena sva područja. Imali smo tako IRENE projekt javne rasvjete koji je obuhvatio više jedinica lokalne samouprave, pa i sam grad Zadar koji je dobio novu rasvjetu koja manje zagađuje okoliš

Marina Vuković Dujmović

ukupne vrijednosti preko sedam milijardi kuna koji pokrivaju područje cijele županije te s Ministarstvom regionalnog razvoja, jedinicima lokalne samouprave i Županijom intenzivno pripremamo projekte koji bi trebali biti dio mehanizma za porast i oporavak. Među najuspješnijim projektima iz razdoblja od 2014. do 2020. je i sam ovaj prostor u kojemu se održava konferencija jer to je razvor kojega su Zadar i županija zaslužili, a financiran je upravo iz europskih sredstava. Ukoliko govorimo o poslovnim zonama, tu su projekti kreativne industrije, projekti iz europskog socijalnog fonda, Centar za mlade i niz drugih, iz čega se vidi jedna šarolikost u pristupu jer moraju biti obuhvaćena sva područja. Imali smo tako IRENE projekt javne rasvjete koji je obuhvatio više jedinica lokalne samouprave, pa i sam grad Zadar koji je dobio novu rasvjetu koja manje zagađuje okoliš, istaknula je ravnateljica Zadra Nove Marina Vuković Dujmović.

Ognian Zlatev, predstavnik Europske komisije u RH

Konferencija je okupila niz sudionika iz Zadra i Hrvatske

Marex Elektrostroj iz EU fondova povukao 200.000 eura

O iskustvima suradnje s agencijom Zadra Nove govorila je Ana Baričić, direktorica zadarske tvrtke za proizvodnju priključnih energetske ormarice za marine i kampove, Marex Elektrostroj, ističući kako su protekle tri godine iz europskih fondova povukla čak 200.000 eura za razvoj poslovanja.

- Iskustva su pozitivna jer smo u tri godine proveli šest projekata, počevši od certifikacije proizvoda, izlazaka na europske sajmove, uvođenja inovativnih proizvoda te uvođenja nove certifikacije u sustavu proizvodnje. Dobili smo i oznaku hrvatska kvaliteta, tako da smo stalno u nekakvim projektima, kaže Ana Baričić, dodajući kako su u prvoj fazi najprije certificirali proizvode svoje tvrtke, odnosno uskladili se s pravilima i zakonima EU-a kako bi uopće mogli izaći na tržište.

- Iskoristili smo sav maksimum, 200.000 eura, te ćemo se natjecati i dalje. Ukoliko se bude ocjenjivala inovativnost u proizvodnji sigurno nastavljam s oplemenjivanjem naših proizvoda, elektroormara za kampove i marine, te moguće još nekih iz našeg asortimana, najavljuje direktorica Marex Elektrostroja.

OD GIRA DO NOVIGRADSKOG MORA Koncesije na pomorskom dobru

Izglasane su i promjene u uzgojnim kapacitetima i broju kaveza u uzgoju tuna

Dodijeljeno deset koncesija za uzgoj ribe i školjaka

Na prošlotjednoj Županijskoj skupštini usvojeni su prijedlozi za davanje deset koncesija na pomorskom dobru. Riječ je o koncesijama za uzgoj ribe i daganja koje su dodijeljene diljem Zadarske županije - od otočica Gira kod Vrgade, do Novigradskog mora.

Među koncesijama za korištenje pomorskog dobra za uzgoj ribe je i koncesija za izgradnju i gospodarsko korištenje luke posebne namjene, luke nautičkog turizma »Marina Pašman« na Pašmanu. Ova koncesija uključivala bi usluge korištenja veza, prihvat i smještaj plovniha objekata, prihvat, čuvanje i održavanje plovniha objekata na vezu i u moru i na suhom vezu, uređenje i pripremanje plovniha objekata te druge usluge za potrebe turista - nautičara (opskrba vodom i električnom energijom, prikupljanje i otprema krutog i tekućeg otpada s plovi objekata, dizanje i spuštanje u more plovniha objekata lučkom dizalicom, usluge elektroničke komunikacije i slično, kao i pravo pružanja usluga ugostiteljske djelatnosti. U koncesiju se daje površina od ukupno 65.001 m², od čega je 114 m² kopneni dio, a 64.887 m² morski akvatorij. Studija opravdanosti davanja koncesije i procijene

Riječ je o koncesijama za uzgoj ribe i daganja koje su dodijeljene diljem Zadarske županije - od otočica Gira kod Vrgade, do Novigradskog mora. Među koncesijama za korištenje pomorskog dobra za uzgoj ribe je i koncesija za izgradnju i gospodarsko korištenje luke posebne namjene, luke nautičkog turizma »Marina Pašman« na Pašmanu

vrijednosti predmetne koncesije je odredila iznos stalnog dijela koncesijske naknade na 2,00 kn/m², a predlaže se davanje koncesije na rok od 20 godina, počevši od dana sklapanja ugovora o koncesiji. Inače, procijenjena vrijednost koncesije luke posebne namjene - luke nautičkog turizma »Marina Pašman« iznosi 186.104.880 kuna.

Povećanje broja kaveza

Uz ovu koncesiju usvojen je i prijedlog odluke o izmjenama i dopunama Odluke o dodjeli koncesije na pomorskom dobru za gospodarsko korištenje u svrhu uzgoja tuna na lokaciji sjeveroistočno od otoka Gira, K.O. Vrgada. Naime, ovom odlukom izmijenjena je koncesija na način da se umjesto godišnjeg uzgojnog kapaciteta do 1.500 t, godišnja proizvodnja smanji na 1.000 tona godišnje, te da se poveća broj kaveza na 15, umjesto dosadašnjih 14 kaveza, dok ukupna površina obuhvata koncesije ostaje ista, odnosno 140.000 metara kvadratna.

Također, usvojen je

prijedlog o izmjenama i dopunama Odluke o dodjeli koncesije na pomorskom dobru u svrhu uzgoja tuna na sličnoj lokaciji gdje je i prethodna. Naime, i ova se odluka odnosi na trgovačko društvo Jadran tuna, a odluka je izmijenjena na način da se umjesto godišnjeg uzgojnog kapaciteta do 450 t, godišnja proizvodnja poveća na 500 tona godišnje, te da se poveća broj kaveza na sedam, dok ukupna površina obuhvata koncesije ostaje ista, odnosno 60.000 metara kvadratnih.

Županijska skupština usvojila je i odluku o prijenosu koncesije za uzgoj bijele morske ribe u akvatoriju jugoistočne obale otoka Glurović, otok Iž. Naime, u obrazloženju stoji kako je odvjetničko društvo Birkić&Perić iz Zadra, kao punomoćnik trgovačkog društva Martinović fish d.o.o., Zadar, a koje je ovlaštenik koncesije za gospodarsko korištenje pomorskog dobra na lokaciji akvatorija otočica Glurović, sjeverozapadno od otoka Iža, u svrhu uzgoja bijele morske ribe, temeljem Ugovora o koncesiji na

pomorskom dobru na rok od 20 godina od dana sklapanja ugovora, uputilo zahtjev za prijenos koncesije na trgovačko društvo Marinex&Co d.o.o., Split. Također, dana je suglasnost za prijenos koncesije za gospodarsko korištenje pomorskog dobra na lokaciji akvatorija sjeverozapadno od otoka Iža - rt Skrajno i jugoistočne obale otoka Glurović, u svrhu uzgoja bijele morske ribe, s trgovačkog društva Martinović fish d.o.o., Zadar na trgovačko društvo Marinex&co d.o.o. iz Splita.

Uzgojanje ribe i sidrenja plovila

Vijećnici su usvojili prijedlog odluke o javnom prikupljanju ponuda za davanje koncesije na pomorskom dobru za gospodarsko korištenje luke posebne namjene - sidrišta Široka, polje 1 i 2 na otoku Istu. Koncesijom se stječe pravo pružanja usluga veza, priveza i odveza plovila te usluge plovilima (prikupljanje i odvoz otpada, opskrba i sl.). U koncesiju se daje površina od ukupno 54.000 m² akvatorija, odnosno morskog

prostora ukupnog kapaciteta 60 sidrenih mjesta odnosno postavljenih plutača.

Početni iznos stalnog dijela naknade za koncesiju iznosi 4 kune za metar kvadratni godišnje, odnosno 216.000 kuna godišnje. Predlaže se davanje koncesije na rok od 10 godina, počevši od dana sklapanja ugovora o koncesiji.

Usvojen je i prijedlog za davanje koncesije na pomorskom dobru u svrhu uzgoja bijele morske ribe na lokaciji kod otoka Žižnja - polje B kod Tkona na otoku Pašmanu. U koncesiju se daje površina od ukupno 10.905,33 m² akvatorija odnosno morskog prostora, ukupnog godišnjeg kapaciteta do 50 tona bijele morske ribe, a predloženo je da se koncesija da na rok od 20 godina.

Osim uzgojanja ribe te sidrenja plovila usvojeni su prijedlozi za davanje koncesija za uzgoj školjaka i to u Novigradskom moru, na lokaciji Košćinica u Općini Novigrad te na području Selina u Velebitskom kanalu.

Za kraj usvojen je i prijedlog odluke o neprihvatanju

KONCESIJA KOD OTOKA ŽIŽNJA

Usvojen je i prijedlog za davanje koncesije na pomorskom dobru u svrhu uzgoja bijele morske ribe na lokaciji kod otoka Žižnja - polje B kod Tkona na otoku Pašmanu. U koncesiju se daje površina od ukupno 10.905,33 m² akvatorija odnosno morskog prostora, ukupnog godišnjeg kapaciteta do 50 tona bijele morske ribe, a predloženo je da se koncesija da na rok od 20 godina.

pristigle ponude za davanje koncesije na pomorskom dobru za gospodarsko korištenje u svrhu uzgoja školjaka u Novigradskom moru, istočno od Novigrada i zapadno od uvale Prdelj jer se, kako je obrazloženo u odluci, ponuditelj smatra nesposobnim budući da u BON 2 obrascu ima evidentirano više od 15 dana neprekinute blokade glavnog računa u posljednjih šest mjeseci.

Zbog epidemioloških pravila Županijska skupština održana je u Poličniku

Dodijeljene i koncesije na uzgoj daganja

UGLJAN I PAŠMAN Županijska lučka uprava završila radove na poboljšanju sigurnosti i san

Novi bokobrani u prečkoj sanacija obale, lukobrana kamenometa u Mrljanima

Na zapadnom dijelu trajektne luke Preko na otoku Ugljanu, koja je ujedno i otočna luka s najvećim prometom putnika i vozila na području Zadarske županije, završeni su radovi na ugradnji novih pet bokobrana.

S obzirom da od srpnja ove godine trajektu luku Preko s lukom Gaženica povezuje novi trajekt iz flote Jadrolinije »Ugljan«, koji je dug 102,20, a širok 18 metara, zbog povećanja sigurnosti prilikom njegova pristajanja u luci Preko, bilo je potrebno ugraditi nove bokobrane na veću visinu od dosadašnje.

Povećana sigurnost pristajanja

Radovima ugradnje novih bokobrana, kako je izvijestila Županijska lučka uprava Zadar, koja upravlja ovom otočnom lukom, prethodila je izrada pet armirano-betonskih utvrđica koje je bilo potrebno izraditi kako bi se novi bokobrani na njih mogli postaviti.

Poslove ugradnje bokobrana izvela je tvrtka Švenda Tarmann Chemie d.o.o. (u vrijednosti od 96.250,00 kuna bez PDV-a), dok je radove na izradi

Dovršetakom oba projekta u luci Mrljane sanirana su oštećenja dijelova obalne konstrukcije koja je dovedena u stanje pune sigurnosti i mehaničke stabilnosti, saniran je zaštitni kamenomet, te je luka Mrljane u potpunosti sigurna za odvijanje javnog prometa, te privez brodova i brodica, ističe Davor Škibola, ravnatelj Županijske lučke uprave Zadar

Radovi na sanaciji obale i lukobrana u luci Mrljane izvedeni su krajem srpnja

armirano betonskih utvrđica izvela tvrtka PGP d.o.o. iz Zagreba (u vrijednosti od 152.205,00 kuna bez PDV-a).

Nadzor nad poslovima izrade armirano-betonskih utvrđica i ugradnje novih bokobrana u trajektu luku Preko izvršio je Ured ovlaštenog inženjera građevinarstva Željko Čirjak iz Zadra.

Nakon dovršenog posla, povećala se sigurnosti prilikom pristajanja svih plovila koja obavljaju linijski prijevoz putnika i vozila u trajektu luci Preko.

Izvlačenje brodskih olupina

Županijska lučka uprava Zadar dovršila je i projekt sanacije luke Mrljane na otoku Pašmanu ukupne vrijednosti veće od pet milijuna kuna. Uz ŽLU Zadar, radove su sufinancirali Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Zadarska županija te Općina Pašman.

Projekt sanacije luke Mrljane proveden je u dvije faze. Najprije su krajem srpnja izvedeni radovi na sanaciji obale i lukobrana u luci otvorenoj za javni promet lokalnog značaja Mrljane na otoku Pašmanu. Radove je izvela tvrtka

VIŠI BOKOBRANI ZA VEĆU SIGURNOST

S obzirom da od srpnja ove godine trajektu luku Preko s lukom Gaženica povezuje novi trajekt iz flote Jadrolinije »Ugljan«, zbog povećanja sigurnosti prilikom njegova pristajanja u luci Preko, bilo je potrebno ugraditi nove bokobrane na veću visinu od dosadašnje.

Novim bokobranima povećana sigurnost prilikom pristajanja trajekta »Ugljan« u luci Preko

Sanacija zaštitnog kamenometa

Projekt sanacije luke Mrljane proveden je u dvije faze

Sanaciji otočnih luka

Luci, i zaštitnog

Za pristajanje trajekta »Ugljan« bilo je potrebno ugraditi nove, više bokobrane

PGP d.o.o. iz Zagreba, a vrijednost izvedenih radova iznosi 3.703.571,76 kuna bez PDV-a, odnosno 4.629.464,70 kuna s uključenim PDV-om.

- Radovi sanacije obale i lukobrana izvedeni su po projektu izrađenom od tvrtke Kozina projekta iz Trilja, glavnog projektanta Boška Kozine. Zatečeno stanje obalnih zidova koji su dijelom bili izvedeni od betona, a dijelom od suhozida, zahtijevalo je temeljitu sanaciju na način da se izvede zamjenski obalni zid koji će imati zadovoljavajuću mehaničku otpornost i stabilnost. Stručni nadzor nad izvođenjem radova provela

je tvrtka Sto posto prirodno iz Zagreba, pojašnjava Davor Škibola, ravnatelj Županijske lučke uprave Zadar.

U istoj luci tijekom rujna i listopada izvedeni su i radovi na sanaciji zaštitnog kamenometa koji nisu bili uključeni u prethodno navedeni projekt u iznosu od 478.939,25 bez PDV-a, odnosno 598.674,06 kuna s uključenim PDV-om.

- Dovršetakom oba projekta sanirana su oštećenja dijelova obalne konstrukcije koja je dovedena u stanje pune sigurnosti i mehaničke stabilnosti, saniran je zaštitni kamenomet, te je luka Mrljane u potpunosti sigurna za odvijanje javnog

prometa, te privez brodova i brodica, dodaje Škibola.

Tijekom radova na sanaciji luke Mrljane Županijska lučka uprava Zadar je, podsjetimo, provela akciju izvlačenja dviju brodskih olupina unutar same luke, jedne brodice duge 15,35 metara te podrtine potonule 23-metarske jahte Ser. Vrijednost ovog zahvata iznosi 108.000 kuna bez PDV-a, a to su bile zadnje od na desetke potopljenih jahti/brodova/brodica koje su u posljednjih pet godina uklonjene iz luka otvorenih za javni promet županijskog i lokalnog značaja pod nadležnošću Županijske lučke uprave Zadar.

Sanirana su oštećenja dijelova obalne konstrukcije

Tijekom radova na sanaciji luke Mrljane Županijska lučka uprava Zadar provela je akciju izvlačenja dviju brodskih olupina

Županijska lučka uprava Zadar dovršila je projekt sanacije luke Mrljane

HRVATSKA ZAJEDNICA ŽUPANIJA Župani o digitalizaciji i jačanju kapaciteta javne uprave

Na sjednici HZZ-a raspravljalo se i o problematici javnog linijskog prijevoza

Sjednica Izvršnog odbora Hrvatske zajednice županija održana je početkom listopada

Digitalizacija će omogućiti efikasniju javnu upravu

Na sjednici Izvršnog odbora Hrvatske zajednice županija župani su raspravljali o aktualnim pitanjima vezanima uz digitalizaciju, jačanje kapaciteta javne uprave, utjecaju poreznih izmjena na proračune jedinica regionalne samouprave te problematici javnog linijskog prijevoza

Na sjednici Izvršnog odbora Hrvatske zajednice županija, održanoj početkom listopada, župani su raspravljali o aktualnim pitanjima

vezanima uz digitalizaciju, jačanje kapaciteta javne uprave, utjecaju poreznih izmjena na proračune jedinica regionalne samouprave te problematici javnog linijskog prijevoza.

Na sjednici je tako bilo riječi o aktualnim pitanjima vezanima uz predstojeće zakonske promjene, s naglaskom na digitalizaciju javne uprave i rad na daljnjoj fiskalnoj i funkcionalnoj decentralizaciji.

Održiv i dostupan prijevoz

Ministarstvo financija nedavno je predstavilo porezne reforme kojima se, između ostalog, predlaže preusmjerenje sredstava u iznosu 17 posto poreza na dohodak, koji se koristi za fiskalno izravnaje, u povećanje udjela raspodjele u porezu na dohodak općinama, gradovima i županijama. Spomenuta sredstva za fiskalno izravnaje osigurati će se u državnim proračunima.

- Uzimajući u obzir sve porezne reforme i štetu koju je

gospodarstvu cijele zemlje nanijela pandemija koronavirusa te izdatke koje će županije morati namiriti, zalažemo se za pravedniju raspodjelu poreza na dohodak između jedinica lokalne i regionalne samouprave. Smatramo da i županije, i gradovi, i općine moraju jednakomjerno sudjelovati u raspodjeli, istaknuo je na sjednici održanoj 1. listopada predsjednik Hrvatske zajednice županija i župan Šibensko-kninske županije Goran Pauk.

S predstavnicima Hrvatske udruge poslodavaca razgovaralo se o organizaciji javnog linijskog prijevoza, problematiki koja je posebice došla do izražaja s organizacijom početka nove školske godine. Održivi županijski prijevoz u svom krajnjem cilju uključuje

integrirani prijevoz putnika, s naglaskom na orijentiranost građanima.

- Model po kojem se ugovori javnim pozivom sklapaju s postojećim prijevoznicima, uz zajedničko oblikovanje priloga je put za bržu i jednostavniju organizaciju prijevoza, osobito uzimajući u obzir specifičnosti naše zemlje. Cilj je osigurati održiv i jednako dostupan prijevoz svim našim građanima, posebice učenicima, kazao je dalje župan Goran Pauk.

Cjeloživotno obrazovanje službenika

Reformom javne uprave, koja je započela povjerenjem poslova ureda državne uprave županijama 1. siječnja ove godine, započeli su procesi digitalizacije koji će omogućiti efikasniju javnu upravu. Na nacionalnoj razini, u tijeku je provođenje odgovarajućih zakonodavnih aktivnosti određenim Programom Vlade 2020.-2024. s ciljem učinkovite, transparentne i otporne države. Jedinice lokalne i regionalne

ZA TRANSPARENTNU I OTPORNU DRŽAVU

Na nacionalnoj razini, u tijeku je provođenje odgovarajućih zakonodavnih aktivnosti određenim Programom Vlade 2020.-2024. s ciljem učinkovite, transparentne i otporne države. Jedinice lokalne i regionalne samouprave nastaviti će raditi na jačanju svojih kapaciteta kroz suradnju s Državnom školom za javnu upravu

samouprave nastaviti će raditi na jačanju svojih kapaciteta kroz suradnju s Državnom školom za javnu upravu, čije je aktivnosti predstavio ravnatelj Škole Rudolf Vujević. Ideja je cjeloživotno obrazovanje službenika i uspostava sustava čiji će programi biti usklađeni s potrebama s terena i pojačati kapacitete javne uprave, istaknuo je Vujević.

Župan Longin s predsjednikom Hrvatske zajednice županija i županom šibensko-kninskim Goranom Paukom

Župani se zalažu za pravedniju raspodjelu poreza na dohodak između jedinica lokalne i regionalne samouprave

Zadarski župan Božidar Longin i primorsko-goranski župan Zlatko Komadina

KRIZA KAO PRILIKA Turistički rast unatoč globalnom padu

Tradicionalna gastronomija i ruralne destinacije mamac za goste u doba korone

Cilj projekta Made in Land je promovirati kulturnu i prirodnu baštinu u zaleđu turističkim posjetiteljima na obali

Čini se kako su upravo ruralne destinacije, dalje od urbanih sredina, u zaleđima gradova ili na otocima one koje su turisti prepoznali kao sigurne, ugodne i poželjne u neizvjesnim vremenima. Kako takve destinacije, pogotovo u novijim godinama, sve više obiluju kućama za odmor, villama s bazenom, OPG-ovima i sličnim objektima, ne čudi što su takvi smještaji u doba korona krize ostvarili najmanji pad noćenja

Pandemija virusa COVID-19 obilježila je 2020. godinu i na različite načine utjecala na brojne društvene djelatnosti, a posebno gospodarske grane među kojima je snažne negativne efekte osjetio osobito turizam. No iako je jedan dio subjekata u turizmu poslovaao bolje od očekivanja, pojedini pozitivni primjeri svjedoče čak o poslovanju iznad svih očekivanja.

Svijetli primjeri koji pokazuju da se i kriza može pretvoriti u priliku nalaze se u neposrednoj blizini Zadra, u mjestu Ljubac, u kojem djeluje OPG Mate Dušević koji se pod vodstvom oca Mladena i sina Mate te njihovih obitelji već 20 godina uspješno bavi proizvodnjom ekstra djevičanjskog maslinovog ulja. Od toga preko 15 godina ostvaruju odlične rezultate na međunarodnim natjecanjima s više od 70 osvojenih odličja. Ukratko, imaju vrhunski proizvod koji ljudi vole konzumirati.

Otvorili kušaonicu

Ove, po svemu čudne 2020. godine, odlučili su tako proširiti poslovanje otvaranjem kušaonice u sklopu obiteljske kuće. Pritom su formirali niz različitih usluga koje uključuju obilazak podruma, degustaciju maslinovog ulja, degustaciju vina i likera, lokalno proizvedeni pršut i sir, domaću paštetu od tune... Sve autentično i kvalitetno.

- Za nas je ova sezona, unatoč lošijim najavama, bila dosta pozitivna. Iako su se COVID-19 pandemija i popratna kriza poklopile s otvaranjem naše kušaone, ipak smo uspjeli ostvariti promet kroz različite kanale. Ljudi su dolazili degustirati, ali i kupovati naše

proizvode, pa smo tako na kraju sezone ostali bez proizvoda u zalihama. Čini se da su turisti iz raznih zemalja htjeli probati nešto ovakvo, domaće proizvedenu hranu i piće, u tradicionalnoj lokalnoj atmosferi, podalje od grada. I meni i cijeloj obitelji to je iznimno drago i vjerujemo da će u narednim godinama situacija biti još i bolja, zaključuje Dušević.

Ova obitelj dokaz je da su neke vrste turističke ponude ipak otpornije i da je potražnja za njima manje podložna padu, ako se dobro komunicira i radi na kvaliteti.

Ako sagledamo situaciju u hrvatskom turizmu malo pobliže, po podacima iz sustava eVisitor, ukupni broj dolazaka u prvih osam mjeseci bio je na 41,44% prošlogodišnjih, dok je broj noćenja bio na 52,73%. Gledajući samo kolovoz, situacija je bolja pa je tako broj dolazaka na 53,84%, a broj

noćenja na 63,63%. No, to je, svedeno, značajan pad.

Ipak, stvari treba sagledavati u kontekstu. Također, nisu sve županije ostvarile jednake rezultate, a niti su u pojedinim županijama svi njihovi dijelovi bili isto posjećeni.

Zadarska je županija, primjerice, u srpnju ostvarila 70,59% prošlogodišnjeg broja noćenja u istom mjesecu, a 74,20% u kolovozu. S druge strane, Dubrovačko-neretvanska županija je imala tek 40,57% od prošlogodišnjeg broja u srpnju te 53,30% u kolovozu. Rezultat je to geografske pozicije, dostupnosti destinacije automobilom, eliminacije avionskih linija, tradicijske povezanosti s bližim tržištima i ostalih faktora.

Profitirale ruralne destinacije

U svakom slučaju, rezultati Zadarske županije nisu bili toliko loši, ne može se ni

cijela županija u tom smislu promatrati jedinstveno. Prema podacima sa stranica HTZ te kroz statistike Državnog zavoda za statistiku ipak se vide određene razlike.

U srpnju je Zadarska županija u cjelini ostvarila 70,59% noćenja u odnosu na prošlu godinu. No, Grad Zadar kao centralna obalna destinacija u županiji bio je po broju noćenja na 54,66% rezultata prošlogodišnjeg srpnja i to je ostavilo negativnog traga na mnogim djelatnostima - od iznajmljivanja smještaja do ugostiteljstva.

Istovremeno, mnoge su ruralne destinacije Zadarske županije po broju noćenja u srpnju 2020. u odnosu na srpanj 2019. iznad prosjeka županije: Benkovac, Kali, Pašman, Polača, Preko, Ražanac, Stankovci, Sukošan, Zemunik, Pakoštane, Sali. Posebno se ističu otoci, ali i destinacije kao Stankovci, Zemunik, Polača i Galovac. Kada ovim podacima

Projekt Made in Land

Destinacije i objekte koje ljudi percipiraju kao sigurne, ti isti ljudi će biti spremni i posjetiti. I upravo zato su manje destinacije u zaleđu i kuće za odmor bile toliko uspješne u ovom razdoblju krize za turizam. Njihova izoliranost, udaljenost od gužve i samodostatnost učinili su ih poželjnim destinacijama. Sve ovo jasan je signal da brend turističkog zaleđa treba dalje razvijati kako bi od svoje pozicije i dugoročnih trendova mogao profitirati, a ujedno biti održiv

Projekt Made in Land, financiran EU sredstvima kroz programa Interreg Italy-Croatia bavi se upravo tim procesom. Projekt na području Zadarske županije provodi Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA. Cilj projekta je promovirati kulturnu i prirodnu baštinu u zaleđu turističkim posjetiteljima na obali. Kako bi se to postiglo, projektom će se razviti inovativni alati za promidžbu turističkih potencijala zaleđa. Konkretno, na području Zadarske županije to će uključivati brendiranje zadarskog zaleđa, odnosno stvaranje jedinstvene prepoznatljivosti zadarskog zaleđa. Također, razvit će se aplikacija koja će posjetiteljima pružati informacije o sadržajima koji su dostupni u zaleđu te ih usmjeravati i motivirati da ih posjete. Putem aplikacije turisti će moći dobiti brzu i točnu informaciju o kulturnim i prirodnim lokacijama koje mogu posjetiti, ali i o tradicionalnim proizvodima i jedinstvenoj gastronomskoj ponudi zadarskog zaleđa.

dodamo onaj da su od svih vrsta smještajnih objekata u Zadarskoj županiji tijekom prvih osam mjeseci upravo nekomercijalni smještaj i objekti na OPG-ovima doživjeli najmanji pad u broju noćenja i bili na 85,47% odnosno 86,77% prošlogodišnjeg broja noćenja kroz isto razdoblje, nameću se određeni zaključci o prirodni pojedinih destinacija i turističke ponude i njihovoj otpornosti.

Čini se kako su upravo ruralne destinacije, dalje od urbanih sredina, u zaleđima gradova ili na otocima one koje su turisti prepoznali kao sigurne, ugodne i poželjne u neizvjesnim vremenima. Kako takve destinacije, pogotovo u novijim godinama, sve više obiluju kućama za odmor, villama s bazenom, OPG-ovima i sličnim objektima, ne čudi što su takvi smještaji ostvarili najmanji pad noćenja.

Potražnja veća od ponude

Iako su vlasnici takvih smještaja i agencije za posredovanje u najmu bili skeptični

tijekom razdoblja izolacije, glavni dio sezone za njih je ipak donio jako dobre rezultate, gotovo identične godinama prije toga.

Potvrđuje nam to i Dujo Miočić, vlasnik i direktor zadarske turističke agencije za posredovanje u najmu kuća i villa za odmor - Adriatic Luxury Villas.

- Iako smo kroz ožujak i travanj mislili da će nam promet pasti za doslovno sto posto, revitalizacijom aktivnosti vezanih uz putovanja, pokrenule su se i rezervacije. Na kraju je potražnja premašila ponudu, a popunjenost naših kuća u glavnoj je sezoni bila upravo jednaka onoj prijašnjih godina. Jednostavno, turisti su tražili mjesto gdje će se osjećati sigurno, dalje od gužvi i gdje mogu boraviti samostalno - s dovoljno sadržaja kao što je npr. bazen za neometano kupanje, govori Miočić.

Očito je da je kriza sa sobom donijela i priliku. Prilikom da se prouči što to u turizmu možemo smatrati otpornijim od ostalog i koje to primjere treba slijediti.

Dujo Miočić: Popunjenost naših kuća u glavnoj sezoni bila je jednaka prijašnjim sezonama

OPG Dušević iz mjesta Ljubac iza sebe ima uspješnu sezonu (na slici otac i sin Mladen i Mate Dušević)

EUROPSKI TJEDAN SPORTA U Obrovcu organizirana utrka kajaka

Utrka kajacima startala je u Obrovcu s 40 kajaka dvosjeda kanjonom Zrmanje

Ljepote i prirodna raznolikost Zadarske županije pruža mogućnosti za brojne sportove

Zadarska je županija jedna od najljepših hrvatskih županija zbog svoje prirodne raznolikosti i upravo u toj raznolikosti leži i mogućnost izbora različitih sportova, rekao je župan Božidar Longin sudionicima utrke

U Obrovcu je povodom Europskog tjedna sporta održana #BeActive utrka kajaka kanjonom rijeke Zrmanje koju u sklopu Europskog tjedna sporta organizira Ministarstvo turizma i sporta. Utrka, čiji je početak označio zadarski župan Božidar Longin, organizirana je u suradnji s lokalnom zajednicom s ciljem promocije bavljenja sportom i tjelesnom aktivnošću, ali i promocije turističkih ljepota Hrvatske.

Jedinstvena utrka kajaka

- Tjelesna aktivnost u vremenu kada ljudi sve više rade sjedeće poslove, a mladi sve više vremena provode uz ekrane raznih vrsta, više je no važno. Rekreativno bavljenje sportom nešto je što bi trebalo postati svakodnevnica

s ciljem održavanja zdravlja, kako onog fizičkog, tako i psihičkog. A kada se to vrijeme posvećeno rekreaciji provede na svježem zraku, onda je učinak još jači. Zadarska je županija, srećom, jedna od najljepših hrvatskih županija zbog svoje prirodne raznolikosti i upravo u toj raznolikosti leži i mogućnost izbora različitih sportova, rekao je župan Božidar Longin koji je sudionicima poželio uspješnu utrku. Sudionicima utrke kajaka obratio se i načelnik Uprave za sport Ministarstva turizma i sporta Darko Vučić. Utrka kajacima startala je u Obrovcu sa četrdeset kajaka dvosjeda kanjonom Zrmanje prema velikoj plaži u Mekoj Dragi. Sudionici su u ovoj jedinstvenoj utrki kajaka testirali svoju tjelesnu spremnost, a u isto vrijeme uživali u ljepotama Hrvatske.

Poticanje sudjelovanja u sportu

Inače, Europski tjedan sporta (ETS) inicijativa je Europske komisije za promicanje sporta i tjelesne aktivnosti diljem Europe, a nacionalni koordinator za provođenje ove inicijative u Republici Hrvatskoj je Ministarstvo turizma i sporta.

Ova inicijativa pokrenuta je 2015. godine, a svake godine održava se u svim zemljama Europske unije. Glavna tema kampanje je #BeActive te se njome potiče javnost na aktivnost, ne samo u tom tjednu već tijekom cijele godine.

Ova inicijativa pokrenuta je kao odgovor na rezultate istraživanja koji su pokazali kako je razina tjelesne aktivnosti trenutačno u stagnaciji, a u nekim državama čak i opada. Nedostatak tjelesne aktivnosti nema samo negativan učinak na društvo i zdravlje ljudi, već uzrokuje i gospodarske troškove. Putem sporta možemo poslati snažnije poruke tolerancije i osnažiti građanstvo diljem Europe. Promicanje uloge sporta kao sredstva društvene uključenosti pomoći će u rješavanju trenutačnih izazova s kojima se suočava društvo u Europi.

Europski tjedan sporta usmjeren je na poticanje sudjelovanja u sportu i tjelesnim aktivnostima te podizanje svijesti o njihovim brojnim dobrotima. Tjedan sporta namijenjen je svima bez obzira na dob, podrijetlo ili tjelesnu pripremljenost te ruši stereotipe o tome tko može sudjelovati u kojem sportu. Okuplja pojedince, tijela javne vlasti, sportski pokret, organizacije civilnog društva i privatni sektor. Lokalnim inicijativama Europski tjedan sporta potiče će Europljane da redovito budu aktivni (#BeActive) te im omogućuje više vježbanja u svakodnevnom životu.

Kajakaše je pozdravio župan Božidar Longin

KAMPANJA #BEACTIVE

Ova inicijativa pokrenuta je 2015. godine, a svake godine održava se u svim zemljama Europske unije. Glavna tema kampanje je #BeActive te se njome potiče javnost na aktivnost, ne samo u tom tjednu već tijekom cijele godine

Cilj utrke je promicanje sporta, ali i turističkih ljepota Hrvatske

Utrku je organiziralo Ministarstvo turizma i sporta

Obilježen Europski tjedan sporta